

Met in dit nummer:

Alles wat je altijd al had willen weten over

SCANDINAVISCH KUNST

Maak kennis met onze nieuwe bestuursleden!

Los de supermoeilijke kunstquiz op!

Kerst met Anders

EN NOG VEEL MEER!

NAJAAR 2007

Voorwoord

We wisten even geen leuke aanhef te verzinnen, dus doen we het deze keer maar zonder en in plaats daarvan beginnen we meteen met de belangrijkste boodschap van dit voorwoord: hier is hij weer, het nieuwe Nordomblad, of eigenlijk heet hij niet meer zo en is het voorlopig naamloos. In ieder geval tot komend voorjaar, want dan hopen we een nieuwe, flitsende naam te kunnen presenteren. Sterker nog we hopen dat jij er een voor ons weet te verzinnen! Als beloning kun je een mooie prijs winnen. Kijk verderop in het blad voor alle details.

Zoals je vast al wel gehoord had, is het thema van dit nummer beeldende kunst. We hebben van jullie een heel stel artikelen mogen ontvangen rond dit thema, waarvoor onze dank. Daarnaast kun je ook weer lekker puzzelen en kennismaken met onze nieuwe bestuursleden.

Tenslotte willen we van de gelegenheid gebruik maken om Anders, Ingrid en Jonas te feliciteren met de geboorte van hun zoon en broer, Sander Elias op 4 november 2007.

Kortom, heel veel plezier met dit nieuwe ???-blad!

Het Bestuur

In dit blad vind je:

- Maak kennis met onze nieuwe bestuursleden!
Mariëlle van Heerdt, Emma Klaassen, Rozemarijn Vervoort en Djoeke Wentink
- Ga op zomercursus in Denemarken
Jorinde Hettich
- Museumbezoek: Van Courbet tot Købke
Djoeke Wentink
- Museer i Danmark
Susanne Oosterveen
- Kunst op de Faeröer Eilanden
Rozemarijn Vervoort
- The Paula Vermeyden Memorial Library
An Duits
- Bernhards beat: *I Østen stiger Solen op Anders Bay*
- Nordoms Supermoeilijke Kunstquiz
De Puzzelredactie
- Albert Edelfelt
Mariëlle van Heerdt
- Den innehåller allt
Truuske Smits
- Prijsvraag: Nieuwe naam voor het Nordomblad?
De Hoofdredactie
- TV-2 som TV-2 skal være
Lars Zwemmer
- Marimekko: Een stukje kunst uit Finland
Mariëlle van Heerdt
- Wwoofen in Zweden
Emma Klaassen
- Filmrecensie Farväl Falkenberg
www.filmkrant.nl
- Scandinavische recepten

Maak kennis met onze nieuwe bestuursleden!

Mariëlle van Heerdt, Emma Klaassen, Rozemarijn Vervoort en Djoeke Wentink

Hei hei!

Jeg er Mariëlle og jeg er 18 år. Jeg kommer fra Veenendaal og jeg har bodd der i hele mitt liv. Jeg studerer Skandinaviske språk og kulturer (norsk). Jeg har valgt norsk, fordi norsk rett og slett er det peneste språket i hele verden! Jeg har aldri vært i Norge, men i januar skal jeg reise dit for første gang. Jeg gleder meg så mye!

Jeg er et av de nye styremedlemmene fra Nordom. Jeg skal være med på å organisere aktiviteter, og jeg håper at mange (nye) studenter skal komme til filmkveldene og de andre aktivitetene.

Hadet bra! Mariëlle

Hej,

Jag är en ny styrelsemedlem i Nordom och jag ska berätta lite om mig själv. Jag heter Emma, jag är 19 år och jag började läsa Skandinavistik i september. Jag har valt svenska som huvudämne eftersom jag tycker mycket om den svenska naturen och kulturen. Jag är ansvarig för PR och kommunikation inom Nordom. Tillsammans med de andra nya medlemmar i styrelsen vill vi gärna organisera många roliga och intressanta saker och vi hoppas att ni har lust att komma.

Vi ses!

Emma

Hei!

Jeg heter Rozemarijn og jeg er et nytt medlem i Nordomstyret. Jeg er 19 år gammel og jeg kommer fra Wamel. Jeg flyttet hjemmefra den 1. september for å studere her i Amsterdam. Nå bor jeg i Diemen.

Norsk er hovedfaget mitt. Jeg elsker Norge, på grunn av den pene naturen og det vakre språket. Hver gang jeg hører norsk, blir jeg glad.

Jeg liker å lese litteratur på mange forskjellige språk (nederlandsk, engelsk, litt fransk og nå også litt på norsk), jeg liker også å telte. Hjemme har vi mange kjæledyr, men det er ikke mulig på studenthybel.

For Nordom arrangerer jeg blant annet aktiviteter, men også andre ting.

Hei, jeg heter Djoeke og jeg er 20 år. Jeg kommer fra Haag, men jeg bor i Amstelveen nå. Norsk er hovedfaget mitt. Jeg var i Norge i fjor og også i 2004. Jeg liker Norge fordi det finnes mye pen natur der og menneskene er snille. Jeg synes norsk er det fineste språket, men egentlig vil jeg også lære islandsk.

Jeg er Nordoms webredaktør. Hvis du har noe som kan være av interesse for nettsiden kan du sende det til meg.

Ga op zomercursus in Denemarken

Jorinde Hettich

Carl Henning Pedersen (1913-2007) is de CoBrA georiënteerde kunstenaar die de Domkerk in Ribe (Jutland, Denemarken) heeft voorzien van mozaïeken tussen 1982 en 1987. Deze mozaïeken heb ik afgelopen zomer bekeken tijdens een van de culturele uitstapjes met de

een unieke ervaring op het gebied van Deense Taal en Cultuur promoten.

Studenten Deens, jullie zijn in een gelukkige omstandigheid. Er is namelijk een cultuurfonds in Denemarken; Cirijs, dat de Deense taal en cultuur promoot.

“De Kunst is bijzaak, of het moet de kunst van het overleven van de ouderwetse Deense Højskole zijn”

zomercursus Deense taal en Cultuur die ik heb gevolgd met een beurs van Cirijs. En dat is nu net het onderwerp waar ik jullie graag warm voor wil maken. De Kunst is bijzaak, of het moet de kunst van het overleven van de ouderwetse Deense Højskole zijn, want via deze weg wil ik graag

In het kader daarvan, is het mogelijk dat enkele studenten Deens een beurs kunnen krijgen voor een studie in Denemarken, of voor een zomercursus aldaar. Ik heb deze kans aangegrepen en ben deze zomer twee weken naar Jutland afgereisd. Je kunt namelijk kiezen uit een aantal

plaatsen waar je naar toe wilt voor de zomercursus. Ik had aangegeven dat ik wel naar de universiteit in Roskilde wilde (omdat ik daar zou gaan studeren) of anders naar Askov Højskole; een van de oudste Højskole's in Denemarken, dicht bij de Duitse grens. Uiteindelijk heb ik een beurs gekregen voor de laatste, en daar ben ik erg dankbaar voor. Ik heb namelijk vergelijkingsmateriaal van een zomer eerder, toen ik drie weken naar een zomercursus ben geweest aan de Universiteit van Aarhus.

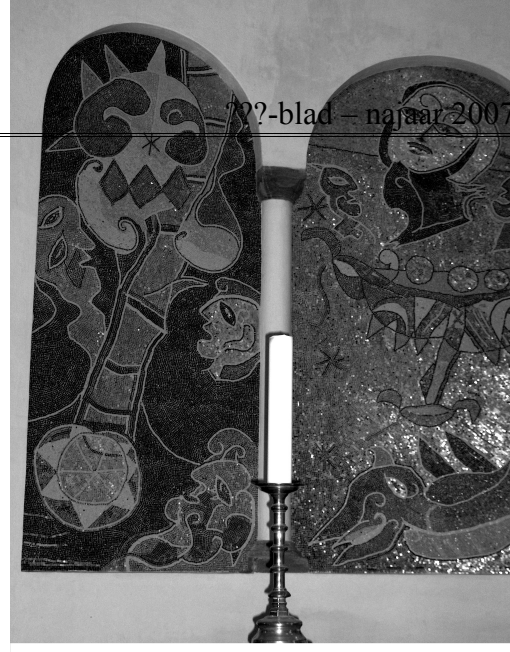
Gezicht op grasveld en de eetzaal van Askov Højskole

Iedereen zou een zomercursus moeten volgen aan Askov Højskole, want alleen de rust en de ontspanning die je er krijgt is al genoeg om het er heerlijk te hebben. De groep cursisten is gemiddeld tussen de 20 en 30 jaar, maar ik denk dat het grootste voordeel is dat je, doordat je met z'n allen op het terrein van Askov Højskole verblijft en de meeste mensen al wat ervaring hebben met de Deense taal, veel Deens oefent. Het is ook erg leuk dat Ulla, de super-vriendelijke, bevlogen leidster van de cursus, de keuken vraagt om ouderwetse Deense gerechten klaar te maken. En het eten is er heerlijk.

Een zomercursus dag.

Op een gewone dag, is er een uitgebreid ontbijt van 08:00 tot 08:30 uur, daarna is er een halfuurtje zang, waarin je de Deense taal oefent door het zingen uit het Højskole-zangboek,

waarvoor allerlei beroemde dichters, waaronder Grundtvig, de oprichter van de Højskole, liederen hebben geschreven en gecomponeerd. Vervolgens begint de Deense les die tot 12:00 uur duurt, onderbroken door een pauze met koffie, thee en *gulerødder* (wortels). Vervolgens is er een lunch met warme en koude gerechten. 's Middags ga je op excursie (naar de Jellingstenen, Ribe of Odense), of je hebt een paar uur vrij waarna er een voordracht is, bijv. over Deense literatuur of schilderkunst. Na het avondeten, dat bestaat uit een saladebar, warme gerechten en een dessert, heb je vrij of is er een avondactiviteit. Elke avond om ongeveer 20:00 uur is er koffie en thee met *kage* (cake, taart, lekkere dingen).

Deel van de religieuze mozaïeken in Ribe waarvan links Jacobs ladder

Kortom, een zomercursus aan Askov Højskole is een leerzame, actieve vakantie waar je de Deense cultuur ontdekt en waarna je uitgerust weer richting de Deense les in Nederland kan.

Vraag meer informatie aan de docenten Deens, of kijk -vanaf januari 2008- op:
<http://www.ciriusonline.dk/>

Museumbezoek Gemeentemuseum Den Haag: **Ordrupgaard, Van Courbet tot Købke**

Djoeke Wentink

Van 25 augustus 2007 t/m 2 december 2007 was er een tentoonstelling in het Gemeentemuseum Den Haag van een groot aantal stukken uit de Ordrupgaard-collectie. De oprichter van deze collectie is de Deen Wilhelm Hansen (1868-1936), hij verzamelde Franse impressionisten en werken uit de Deense Gouden Eeuw. Er waren onder andere stukken te zien van

Cézanne, Degas, Courbet, Købke en Hammershøi. De collectie dankt zijn naam aan het dorpje Ordrup dat net buiten Kopenhagen ligt.

Omdat een uitje plannen naar het museum niet op korte termijn mogelijk was besloot ik in mijn eentje in mijn geboortestad het Gemeentemuseum te bezoeken. Als je in een stad woont doe je dat niet zo snel, ik ben ook nog steeds geen museum in Amsterdam binnen geweest sinds ik in de buurt woon! Dus het werd er weer eens tijd voor!

In de collectie zijn realistische stadsgezichten van Eckersberg, interieuren van Hammershøi en romantische landschappen van Lundbye, allemaal gemaakt in de periode 1820 en 1850, ook wel de Deense Gouden Eeuw genoemd.

Bijzonder is dat er dan ook weer Franse kunstenaars tussen hangen, dat komt doordat Hansen vaak naar Parijs ging en daar in contact kwam met de vele galeriën. Hij raakte gefascineerd door de School van Barbizon en het avant-gardistische Impressionisme. Hij wist zijn collectie uit te breiden tot de belangrijkste verzameling Franse 19^e eeuwse kunst in Europa buiten Frankrijk.

Hij wilde de Scandinaviërs, en vooral de Denen, in contact laten komen met de Franse kunst en richtte in 1922 de Vereniging voor Franse Kunst op die reizende tentoonstellingen organiseerde langs Scandinavische steden. Nu, door de collectie naar Nederland te halen, laat Hansen indirect de rest van Europa kennismaken met de Deense Gouden Eeuw, die dan voor ons vrij onbekend was.

Het was een hele mooie tentoonstelling en ik hoop dat we de volgende keer wel met een aantal kunnen gaan!

L.A. Ring, Aan het venster. Ole Ring kijkt naar het uitzicht op Roskilde, 1925, Olieverf op doek, 36,5 x 28 cm.

Mariëlles kjempemorsomme vitser

En dam som fallit i vattnet erbjuds hjälp av en kille som sträcker sitt paraply mot damen. Då sa hon:

- Tack! Men det hjälper inte, jag är redan blöt.

Museer i Danmark

Susanne Oosterveen

Når du tager til Danmark, og mere specielt Århus, så husk at besøge ARoS, ét af Nordeuropas største moderne kunstmuseer, som åbnede i foråret 2004. Tilfældigvis var jeg i Århus på det tidspunkt. Da havde de en kæmpestor, utrolig naturtro (ikke i højden altså), skulptur af en dreng i badebukser. Jeg ved ikke om de har den stadigvæk, for den findes ikke på deres website <http://www.aros.dk>. Men resten af samlingen er også et besøg værd. De har f.eks. værker af Skagens kendte kunstner P.S. Krøjer, og i de '9 rum', en del af museet

reserveret til international video-og

Boy, Ron Mueck

installationskunst, kan man bl.a. beundre Bill Viola's video art. De har også en lidt grusomt og kontroversielt udstilling på over 100 syltetøjsglas med deler af en enkel hest, f.eks øjnene, pels og indvolde. Og ifølge websiten har de en udstilling om Mariko Mori lige nu, en Japansk kunstner som laver interaktiv kunst, baseret på buddhistisk meditation og cyberfantasier, der lyder meget spændende.

I København kan jeg anbefale Ripley's believe it or not! museum. Jeg har været der for otte år siden, og jeg kan huske at de havde et skelet af en rigtig havfrue! En eller anden videnskabsmand havde opdaget det, og dermed 'bevist' at de eksisterede. Han fik selvfølgelig al ros for det, indtil det viste sig at skelettet var sammensat af en abe og en fisk.

Et tip: når du kommer på en udstilling med billeder af elastiske mennesker ,der kan tage deres underlæbe helt over næsen, vær

så ikke ålt for entusiastisk ved at forsøge det selv foran spejlet i museet...

Kunst op de Faeröer Eilanden

Rozemarijn Vervoort

De Faeröer Eilanden roepen bij veel mensen fascinatie op vanwege de prachtige natuur, het eigenzinnige karakter van de inwoners en het gevoel van afzondering. Dit is echter niet het enige uitzonderlijke aan dit gebied, de kunst op de Faeröer Eilanden is ook zeker het onderzoeken waard.

De ontwikkeling van de kunst kwam ongeveer op de helft van de 19e eeuw op gang. De eerste Faeröerse schilderijen ooit werden gemaakt door Díðrikur í Kára-stovu. De Faeröer-kunstenaars uit

die in West-Europa, en zijn verschillende trends in de kunst ook nooit aangeslagen.

Voorbeelden daarvan zijn het maniërisme en het dadaïsme, die in Scandinavië nooit erg veel afzet hebben gevonden. Het karakter van de kunst op de Faeröer Eilanden is daardoor ook totaal anders; de kunst is veel minder politiek geëngageerd, er was weinig verzet van de ene kunststroming tegen de andere en er werd minder gestreefd naar het doorbreken van taboes. Dit laatste omdat er gewoonweg nog geen

“De kunst op de Faeröer Eilanden is ook zeker het

onderzoeken waard”

die tijd waren voornamelijk autodidacten, hoewel er ook wordt gesproken van een Amerikaan die daar tijdens de Eerste Wereldoorlog verbleef en de schilders instrueerde.

Veel van de ontwikkelingen die West-Europa onderging, kwamen op de Faeröer Eilanden pas veel later aan de orde. Hierdoor liep ook de ontwikkeling van verschillende kunststromingen op de Faeröer Eilanden niet gelijk met

taboes in de kunst aan de orde waren.

Onderwerpen die voornamelijk worden gehanteerd in de Faeröerse kunst zijn vooral het landschap, maar ook inlandse gebruiken zoals de walvisvangst.

De stijl die de kunstenaars hanteerden is voornamelijk impressionistisch en naturalistisch te noemen, waarbij men veel experimenteerde met kleurgebruik.

Na verloop van tijd gingen Faeröerse kunstenaars naar onder andere Kopenhagen om daar een artistieke opleiding te volgen. Hierdoor kwamen ze in aanraking met de kunststromingen die toen in West-Europa gehanteerd werden. Dit beïnvloedde de stijl van de kunstenaars, maar de gehanteerde onderwerpen bleven hetzelfde.

Tegenwoordig is de traditionele schilderkunst nog steeds een van de hoofdthema's in de Faeröerse kunst, waarbij men zich dus vooral richt op het landschap. Dit thema is echter niet meer zo dominant als honderd jaar geleden, nu worden naturalistische tot abstracte stijlen gehanteerd, en heeft de kunst een modernistisch tintje gekregen.

Omdat men zich op de Faeröer Eilanden wel liet inspireren door de kunst in West-Europa, maar zich niet hield aan de richtlijnen, is de Faeröerse kunst gematigd liberaal te noemen. De kunst heeft hierdoor ook een geheel eigen karakter ontwikkeld dat past bij het karakter van de Faeröer Eilanden.

Om de unieke kunst van de Faeröer Eilanden te behouden werd in 1982 LISA, Listafólka Samband Føroya, opgericht. Deze organisatie staat voor de Faeröerse raad van kunstenaars, en zet zich in voor de belangen van de Faeröerse kunstenaars. Sinds 2000 ontvangt LISA subsidie van het ministerie van cultuur. Hierdoor kunnen de Faeröer Eilanden hun unieke kunst behouden, en krijgt die zo ook mee bekendheid in de rest van de wereld.

Mocht je geïnteresseerd zijn; in de hoofdstad van de Faeröer Eilanden Tórshavn, kun je Listaskálin, het nationale museum bezoeken. Dit museum heeft twee tentoonstellingen per jaar, die zich uitsluitend richten op Faeröerse kunstenaars. De voorjaars-tentoonstelling exposeert alleen professionele kunstenaars, terwijl de tentoonstelling die in juli start zich voornamelijk richt op amateurs. Beide tentoonstellingen zijn zeker de moeite van het bezoeken waard, omdat ze allebei het unieke karakter van de Faeröerse kunst goed weergeven.

The Paula Vermeyden Memorial Library

An Duits

Kijk eens, lieve lezers: de fabuleuze docent waar ik een jaar geleden een portret van heb geprobeerd te schetsen in *Nordom*, Paula Vermeyden, staat nu in CHINA helemaal *in the picture!*

Zij had onder meer een grote, uitgebreide en fraaie bibliotheek, met bijvoorbeeld heel veel werken op het gebied van Oud Noords, allerlei aspecten van de Scandinavische landen en hun (taal)geschiedenis en van haar oorspronkelijke vak, Nederlands enz. enz. Onze U.B. kan zo'n soort bibliotheek niet ongedeeld overnemen, omdat ze dan met nogal wat doublures komen te zitten, en dus zat de familie met een probleem: wat nu te doen.

Via een oud-student van Paula,

Paula Vermeyden
Memorial Library

Pierre Puts, die contacten in China

The ceremony

heeft, rolde er toen uit dat een nieuwe Universiteit in Beijing, The Beijing Foreign Studies University (BFSU), er erg blij mee zou zijn. En dus werd Paula's hele bibliotheek verscheept naar Beijing, maakte men daar een fraaie catalogus van alle boeken en... schiep men een *Memorial Room*, waar de boeken nu in fraaie kasten staan te prijken en geraadpleegd kunnen worden. En dit alles is vergezeld van een foto van een stralende Paula, die dit gebeuren vast ongelofelijk spannend zou hebben gevonden! Leuk, hè, een oud -docente, een oud-student EN een Monument voor iemand die dat dubbel en dwars waard is:

The Paula Vermeyden Memorial Library!

Foto's:

Linksboven: De oudste zus van Paula Vermeyden en de bibliothecaris

Rechtsboven: De boekenkasten

Linksonder: Daar is ie dan, de catalogus

Nog geen lid?

Heb je dit Nordomblad gelezen, maar ben je nog geen lid van Nordom? Of ken je iemand die nog geen lid is? Vul dan het onderstaande formulier in!

Ja, ik word lid van Nordom!

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

E-mailadres:

student

docent

oud-student

anders

Studenten betalen €6,- per jaar, overigen €10,- per jaar. Je kunt je contributie overmaken op rekeningnummer 8330297 t.n.v. Nordom te Amsterdam.

Leg dit formulier ingevuld in ons postvakje op de 6e etage van het PCH of geef het aan een van de bestuursleden.

Je kunt je ook elektronische via de site (www.nordom.nl) aanmelden.

Donderdag 20 december
vanaf 18.00 uur:

Julebord.

Nordom's traditionele kerstbijeenkomst, de viering van het einde van het eerste semester én van het jaar 2007.

We zijn ook op zoek naar (Scandinavische) kerstversiering, Scandinavische kerstmuziek en vrijwilligers die ons willen helpen met het versieren en aankleden van de zaal. Ook zijn we op zoek naar mensen die het leuk vinden om samen kerstliedjes te spelen en zingen. Dus bespeel je een instrument, wil je zingen of wil je je opgeven als vrijwilliger, mail dan naar info@nordom.nl.

Bernhards beat: *I Østen stiger Solen op*

Anders Bay

Det er snart jul og planen er derfor at denne artikel skal handle om en dansk julesang: *I Østen stiger Solen op* af Bernhard Severin Ingemann (1789-1862). Det er én af den slags sange der bliver ved at klinge i ens ører og sind, når man først er blevet ramt af den. Til Jul, hjerternes fest, var/er denne sang fast kirkeinventar, sådan var det i hvert fald i min barn- og ungdom på Sjælland. Oprindeligt var sangen/salmen skrevet til børn på børneasylers (børnehjem) som del af Ingemanns *Morgen og Aftensange* (1837-1838), der skulle bruges til morgen- og aftenandagterne på børnehjemmene. Siden da er *I Østen* og de andre sange gået hen og blevet fælleseje blandt både store og små. Det er således egentlig en tidlig og speciel slags 'cross-writing', idet *Morgen og Aftensangene* nu er til glæde for både børn og voksne - ja måske mest for voksne? I hvert fald er sangene blevet optaget i den ministerielle Kulturkanon (i musikafdelingen) med alt hvad dertil hører af plusord, helgenkåring etc.

“Det er én af den slags sange der bliver ved at klinge i ens

ører og sind, når man først er blevet ramt af den.”

Jo, meget positivt kan der med god grund siges om *Morgen og Aftensange*, og især er der i disse kanon-år sagt adskilligt om mester Ingemanns supersalmer. Men digteren, forfatteren, performereren m.m., Dan Turèll (1946-1993), der begyndte i beat-generationens vildskab (og senere skrev klassikeren *Vangede billeder*, der nu er alment folkeeje som Turèll selv) har egentlig allerede ganske smukt og præcist karakteriseret *Morgen og Aftensangene* i sit Ingemann-udvalg fra 1989, så det vil jeg citere her. Turèll taler: “Disse sange er enestående – magiske, mirakuløse, visionære, sophisticatede, primitive, bevidstheds-udvidende og barnlige – på én gang”.

Skal der tilføjes noget til Dan Turèlls fantastiske beskrivelse, så er det at *I Østen stiger Solen op* (og de andre sange i samlingen), ikke er så udpræget religiøse (læs: kristne) som nogle måske gerne kunne have

ønsket sig. Men fred være med det, og i stedet har vi altså fået disse 'magiske, visionære, bevidsthedsudvidende' sange, der i den grad holder.

Oftentimes læser man – med rette – at musikken til sangene, komponeret af C. F. Weyse (1774-1842), har fået tekst og melodi til at gå op i en højere enhed. Weyse sagde det selv, meget beskedent, sådan her: "Slige (sådanne) smukke digte komponerer sig selv; ergo er det et spørgsmål, om det er mig der har komponeret dem". Melodien til *I Østen stiger Solen op* kan man finde på internettet, her skal vi have en tekstlig smagsprøve. Vi tager tre strofer, de to første og den sidste:

I Østen stiger Solen op:
Den spreder Guld paa Sky
Gaaer over Hav og Bjergetop,
Gaaer over Land og By.

Den kommer fra den favre Kyst,
Hvor Paradiset laae;
Den bringer Lys og Liv og Lyst
Til Store og til Smaa.
Du Soles Sol fra Bethlehem!
Hav Tak og Lov og Priis
For hvert et Glimt fra Lysets Hjem
Og fra dit Paradiis!

'Uskyldigt og naivt' vil nogen sige. Måske, men dog opmuntrende, varmende, trøstende. 'Ufarlig biedermeier' vil andre måske kritisere, men til dem må man sige - og minde om - at den småborgerlige biedermeiermentalitet (hyggen bag hjemmets fire vægge etc. etc.) er tilegnet, ja tilkæmpet, på baggrund af en viden om 'afgrunden'. Netop dét har Dan Turèll også gennemskuet, når han afviser beskyldninger om at Ingemann skulle skrive idylliserende og eskapistisk, for "der er *ikke* tale om idyl. I hele Ingemanns digtning ligger der en dialektisk spændstighed der véd, at mørket kommer efter lyset, at skoven falmer, at fuglen vil fryse om vinteren".

Ved et tilfælde dukker *The Doors* op i radioen mens jeg skriver disse ord. Beat altså, fra et band med en forsanger der også dyrkede det bevidsthedsudvidende; jeg ved ikke om Bernhard brugte særlige

euforiserende midler, formentlig ikke, og under alle omstændigheder var det ikke nødvendigt, for B.S.I. var i besiddelse af noget andet der var mindst lige så effektivt, i hvert fald ifølge Dan Turèll, som i øvrigt selv ikke var asket hvad dét angår. Turèll modstiller Ingemann med Grundtvig der svingede i sin "mani fra en glasklar dag til en sort schizofren nat", men det gjorde Ingemann ikke, for "han holdt altid sit beat, sit *mantra*. Trodsigt og stædigt – med mildhedens mægtige mod – pegede han ustandselig på de eneste virkelige værdier: Naturen. Det levende".

Forfatteren og musikkritikeren Klaus Lynggaard er ikke så begejstret for salmer der virker overbeviste, men han er en "stor fan af Ingemann og hans ydmyghed i forhold til skaberværket", og tilføjer at han rigtig godt kan lide Ingemanns *Dejlig er jorden*: "Det er en enkel salme, som jo ikke er en udpræget julesalme. Og jorden er jo dejlig. Jeg er ikke meget religiøs, så jeg kan godt lide, når der ikke er for meget Gud i salmerne. Men jeg er da spirituel. Jeg er nok præget af den panteistiske tankegang, at alt i naturen er gennemstrålet af noget guddommeligt." Jo, Bernhards beat er stærkt, uomgængeligt og gennemtrængende. Selv hørte jeg det først i barndommens tid og land og hører det stadig den dag i dag. Her og nu.

Kilder og mere beat:

B.S. Ingeman. *Lysets Engel. Udvalgte digte ved Dan Turèll*. Gyldendal 1989.

Kulturministeriet: *Kulturkanon*. Politikens Forlag 2006 [+ cd-rom].

Kulturministeriets Kulturkanon på: <http://kulturkanon.kum.dk>

Mere (kommerciel) Kulturkanon på: www.kulturkanon.dk

B. S. Ingemanns tekster + intro: www.adl.dk

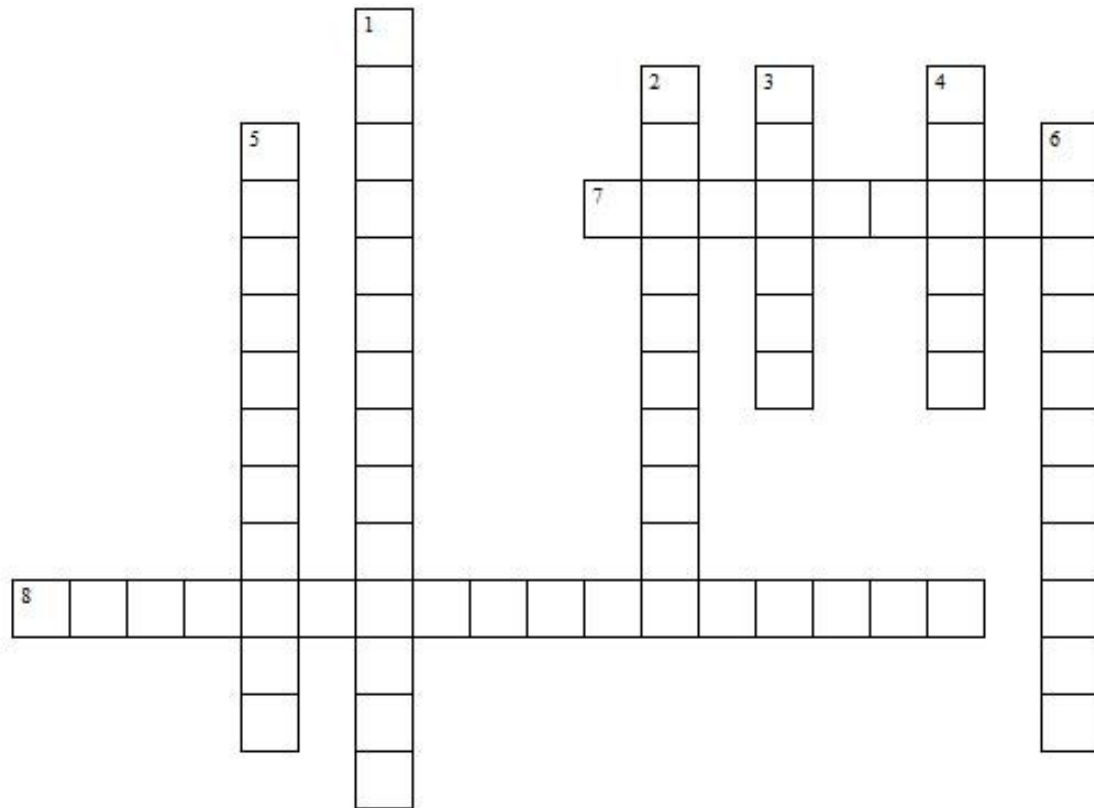
Klaus Lynggaard-citater taget fra: www.kristeligt-dagblad.dk

B.S. Ingemann-Selskabet (jo, selvfølgelig findes der sådan et): <http://www.ingemann-selskabet.dk>

Mariëlles kjempemorsomme vitser

Det var en gang tre kuer.
 Den første het Mia.
 Den andre het Pia.
 Å den siste het Fia.
 Kalven til Mia het Mitta.
 Kalven til Pia het Pitta
 Hva tror du kalven til Fia het?
 ÅGE! FOR HAN VAR EN OKSE!!!!

Nordoms supermoeilijke kunstquiz

Horizontaal:

7. Deens museum in Humlebæk
 8. Finse kunstenares, was te zien
 in Den Haag

Succes met deze kunstpuzzel!
 Als er niet anders staat
 aangegeven, worden zowel voor-
 als achternaam gevraagd.

Verticaal:

1. IJslandse kunstenaar, gebruikte alle kleuren van de regenboog
2. Deens-Zweeds kunstenaar, die dit jaar 60 wordt (achternaam)
3. Maakte de eerste Faeröerse schilderijen

4. Deense stad, waar veel schilders in de 19e eeuw heentrokken
5. Dieven schreeuwen om zijn schilderijen
6. Zweeds kunstenaar, van realisme tot romantiek

Albert Edelfelt

Mariëlle van Heerdt

Albert Edelfelt was een Finse schilder, die behoorde tot de Zweedse minderheid. Op 21 juni 1854 te Porvoo werd hij geboren als zoon van de architect *Carl Albert Edelfelt* en *Alexandra Brandt*. Edelfelt bewonderde reeds op jonge leeftijd de beroemde dichter en huisvriend Johan Ludvig Runeberg, wiens gedichten hij later in tekeningen zou vervatten. Hij studeerde aan de kunstacademie in Helsinki en op 19 jarige leeft reisde hij naar Antwerpen op daar zijn studie voort te zetten. Hier is hij een aantal jaren gebleven en daarna is hij naar Parijs afgereisd.

Edelfelt schilderde aanvankelijk historische onderwerpen. Zijn stijl veranderde met de jaren van een historiserende naar een meer realistische/naturalistische richting (o.a. 'Begravenis van een kind'). Zijn schilderijen beeldden later ook religieuze onderwerpen uit (o.a. 'Christus en Magdalena'). Edelfelt schilderde ook veel portretten, onder andere van Louis Pasteur, Aino Ackté en Nicolaas II.

Drottning Blanka (1877)

In 1877 in Parijs heeft hij een van zijn meest bekende schilderijen geschilderd, namelijk *Drottning Blanka*. De personages op dit schilderij stellen koningin Blanka voor en haar zoon Håkon.

Een ander bekend schilderij heet 'Van de Luxemburgse tuinen'. Dit schilderij schilderde Albert in 1887. Op dit schilderij zijn spelende kinderen in een park te zien, die worden gadeslagen door hun gouvernantes en moeders. Tegenwoordig is dit

kunstwerk onderdeel van de collectie van het Atheneum Kunst Museum (Ateneumin Taidemuseo).

Vele werken van Albert Edelfelt waren regelmatig te zien in de Franse Salons. Zijn werk werd

zowel in buiten als in zijn eigen land erg gewaardeerd. In Finland werd Albert vooral bekend met zijn historische voorstellingen. Zijn landschappen, stadsgezichten en portretten vonden vooral waardering in het buitenland.

Den innehåller allt

Truuske Smits

Boken Pölsan av Torny Lindgren är ett ode till pölsan. Lindgrens sätt att beskriva pölsan gör att en pölsahatare börja ifrågasätta sitt hat. Han beskriver pölsa på ett måleriskt sätt. Efter att har läst boken blir man sugen på att åka till Ellen och prova hennes ultimata pölsa som "innehåller allt".

Huvudpersonen är en notisskrivare som efter mer än 50 år återupptar skrivandet av en 1947 påbörjad notis. Notisen blir mer än bara en notis. Den växer till en berättelse om lungtuberkulos och pölsa.

Det finns säkert mycket av författaren själv i boken. Liksom Lars Höström har också Lindgren blivit immun efter att ha haft lungsot som barn och notisskrivaren tolkar Lindgrens funderingar om skrivprocessen,

vilket är ett av de viktiga temana i boken. Lindgren utforskar hur processen fungerar och hur mycket av allt skrivande som är lögn och om sanningen verkligen finns. Han kritiserar även bokförlagen som inte letar efter kvalitet utan bara efter bästsäljare.

Författaren får chansen att ge kommentarer till händelserna genom den elaka Bertil. Bertil är inte riktig inblandad i notisskrivarens berättelse men han betraktar bara vad som händer och försöker ibland styra händelserna genom att varna, men misslyckas. Lindgren ser också sig själv som en betraktare. I en intervju med honom i SvD* säger han: "Men som du förstår har mitt liv varit betraktarens."

Till slut så förekommer det även en person som bär samma namn som Torgny Lindgren. Det

är en pojke med lungsot. Lars Högström och Martin Borrman kommer till pojkens hus för att smaka på deras pölsa. Som tack för pölsan sjunger de för pojken. Liksom Ellens pölsa innehåller boken allt möjligt. Det handlar om livet, att åldras, döden, sjukdom, övermod, skrivprocessen, lungsot, pölsa. Allt är skrivet med mycket vackra ord men ändå enkelt.

Lindgrens meningar är korta och hans beskrivningar enkla, vilket gör att berättelsen känns äkta även om inte alla händelser är trovärdiga.

En mycket läsvärd bok.

*http://www.svd.se/dynamiskt/kultur/did_9519861.asp 14 december 2006

Eftersøgt*Eftersökt***Ettersøkt Nieuwe naam voor het Nordomblad**

Zoals je al wel gezien zult hebben, heeft het Nordomblad deze keer een metamorfose ondergaan. Nieuwe lay-out en formaat. Maar deze verandering is nog niet compleet. We vonden dat de naam *Nordomblad* lang genoeg dienst heeft gedaan en toe was aan vervanging. Maar voor deze nieuwe naam hebben we jouw hulp hard nodig! We willen graag bij het volgende blad, dat in het voorjaar uit moet komen, de nieuwe naam bekendmaken en daarom schrijven we hierbij een prijsvraag uit:

Hoe moet ons blad voortaan heten?

Stuur je ideeën vóór 31 maart 2008 naar blad@nordom.nl met als onderwerp *Nieuwe naam blad*. De leukste inzendingen komen vervolgens in een poll op onze hyvespagina (nordom.hyves.nl) waar je de hele maand april kunt stemmen. De stemming sluit op 1 mei 2008 om middernacht. Als jouw inzending wordt gekozen, krijg jij natuurlijk een mooie beloning. Denk er wel aan dat de naam goed moet klinken in zowel Deens, Zweeds, Noors als Nederlands.

Heel veel creativiteit toegewenst en we kijken uit naar jullie inzendingen!

TV-2 som TV-2 skal være

Lars Zwemmer

Cd-anmeldelse

Titel: *For dig ku' jeg gøre alting*

Kunstner: TV-2

Er udkommet

Rådhuspladsen, København, 19. november 2007, kl.19. Det er kun 3 plusgrader, men alligevel står der 30.000 veloplagte københavnere på pladsen foran en stor scene. Faktisk så mange at politiet overvejer at lukke hovedstadens trafikpulsåre, H.C. Andersens Boulevard for al trafik. Men der er også god grund til det, det er nemlig ikke hver dag, at en *rock concert* finder sted på Danmarks mest centrale plads. Det er de århusianske mænd fra TV-2, der på releasedagen for deres nye plade *For dig ku' jeg gøre alting* giver en gratis koncert i København, i forbindelse med deres optræden i *Aftenshowet på DR1*.

Efter lidt mere end to år følger mændene fra TV-2 op på succesalbummet *De første kærester på månen*, der blev solgt i titusindvis i slutningen 2005. Den nye plade, der på godt TV-2iansk hedder *For dig ku' jeg gøre alting*, udkom som sagt samme dag som koncerten, 19. november, men

allerede i slutningen af oktober hittede den første single på de danske radiostationer: *Randers Station* (eller allerede i sommers for den sags skyld, da cd'ens bonussang s.o.m.m.e.r. opnåede 'landeplage-status', en sang der blev, som forsangeren Steffen Brandt selv sagde, "for mange danskere det eneste sommer de fik at mærke i år").

Sangenes klang på den nye plade minder ofte i mere eller mindre grad meget om den på *De første kærester på månen* og i det hele taget er cd'en præget af en meget karakteristisk TV-2-lyd. Sempelthen TV-2 som TV-2 skal være.

Og selvfølgelig er, netop også som det skal være med

”Danmarks kedeligste orkester”, kærligheden et vigtigt tema i de tolv nye sange, som også cd’ens titel allerede vidner om og i lige så høj grad en sang som f.eks. *Håbløst fortabt i dig*. Også rejselysten er igen tilbage hos Steffen Brandt & co. Efter rejser til bl.a. resten af Danmark, hvoriblandt selvfølgelig *den dejlige ferieø* Bornholm, Rio og senest Månen, tager vi nu færgen mellem Tårs og Spodsbjerg og med toget af sted fra Randers Station (eller en hvilken som helst station i Danmark, f.eks. Kastrup, som i musikvideoen) for at rejse ud og møde den store verden. Og til sidst er et klart statement heller ikke fraværende i form af sangen *Mere sympati på gaderne* med teksten *Mere sympati på gaderne / og ingen meningsløs vold / vi er*

mange / vi vil gerne gå ude om natten.

Det står ganske klart at det denne gang ikke var et spørgsmål om stor fornyelse for mændene, men ikke desto mindre er *For dig ku’ jeg gøre alting* et værdigt album i den lange række cd’er, som TV-2 gennem årene har sendt på gaden.

Det kan derfor heller ikke vare længe inden alle, som den 19.11 på Rådhuspladsen stadig var lidt uvante med de nye tekster, også kender alle de splinternye sange udenad og synger med på dem ved en af de mange koncerter med TV-2 i det kommende forår. Netop også som det skal være.

Få en smagsprøve på den nye cd på www.dr.dk/musik eller på YouTube (søgeord Randers Station).

Nordom de komende tijd

12 december 2007:

Filmavond: *The man without a past*

20 december 2007:

Jul(e)bord 2007

In de planning:

Vier nieuwe filmavonden

Een nieuwe Kubb-middag

En de verkenning van een nieuwe wereld op 22 maart in Utrecht!

Voor meer informatie over onze activiteiten, kijk op www.nordom.nl

Marimekko

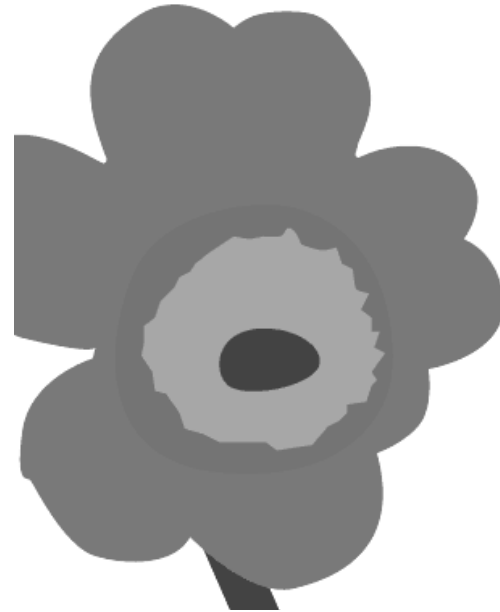
Een stukje kunst uit Finland

Mariëlle van Heerdt

Dit nummer van Nordom gaat over kunst. Kunst. Wat is eigenlijk kunst? Alles zou eigenlijk wel kunst kunnen zijn. Maar goed, ik ben dit stukje niet begonnen te schrijven met als doel het begrip 'Kunst' te definiëren. Waar ik iets over wil vertellen, is Marimekko en of dit bij kunst hoort, zal ik nu buiten beschouwing laten.

Het begon allemaal 56 jaar geleden, in het jaar 1951. Dat was namelijk het jaar dat meneer en mevrouw Ratia hun bedrijf Marimekko lieten registeren bij de Finse Kamer van Koophandel. Dit was hét begin van hun grote succes. De eerste collectie werd ontworpen door de man (of was het misschien toch een vrouw?) Riitta Immonen. Niet dat dit zo belangrijk is om te weten, maar het is natuurlijk leuk om eens te oefenen op je Finse uitspraak ;)

marimekko®

Marimekko is één van de bekendste merken uit Finland. Waarschijnlijk heeft iedereen wel eens iets van Marimekko gezien, want ook in Nederland (en in Noorwegen, Zweden en Denemarken) wordt dit merk verkocht. Ook is Marimekko dit jaar samen gaan werken met het merk Fatboy (van de vierkante zitzak) en voor deze zitzak is in Nederland ook veel aandacht geweest. Behalve deze zitzak heeft Marimekko ook kleding, tassen en interieur decoratie in het assortiment. Alle producten zijn gelijk te herkennen aan het

“Kunst. Wat is

vrouw?) Riitta

Immonen. Niet

dat dit zo

eigenlijk

belangrijk is

om te weten, ***kunst?”***

maar het is natuurlijk leuk om

eens te oefenen op je Finse

uitspraak ;)

patroon dat typisch is voor Marimekko, bijvoorbeeld eenvoudige bloemen in blauw, rood of wit, zoals je hier kunt zien, of een streepjesdesign.

Als je voor de lol eens zou kijken naar de producten van Marimekko uit het jaar 1951 en je vergelijkt deze met die van dit jaar, dan zul je zien dat er niet veel veranderd is qua design e.d. Dat vind ik juist zo leuk aan Marimekko. Er zijn veel merken die door de jaren heen hun hele

identiteit veranderen, maar Marimekko juist niet. En dat kan wel een deel zijn van hun succes.

Misschien dat je je afvraagt wat precies het doel is van dit stukje. Dat is een goeie vraag. Dit stukje heeft eigenlijk geen specifiek doel. Het enige wat ik wilde bereiken, is dat alle lezers iets meer bekend worden met Scandinavisch design, want laten we eerlijk zijn; het is een feit dat de beste merken uit Scandinavië komen.

Wwoofen in Zweden

Emma Klaassen

Vorige lente en zomer heb ik voor het eerst gewwooft in Zweden. WWOOF is een organisatie waarbij je voor een bepaalde tijd vrijwillig op een boerderij in het buitenland kan werken. Het doel van de organisatie is om je een idee te geven hoe ecologisch verbouwen in zijn werk gaat, om de ecologische landbouw die erg arbeidsintensief is een handje te helpen en om een kans te geven andere culturen en levensstijlen te leren kennen. Voor een klein bijdrage krijg je een boekje thuisgestuurd waarin alle 'WWOOF hosts' uit een bepaald land staan. Je moet dan zelf contact opnemen met de boerderij en kijken of ze vrijwilligers nodig hebben. Wat er precies van je wordt verwacht, verschilt natuurlijk per boerderij maar je werkt ongeveer 4 tot 6 uur per dag, zo'n 5 dagen per week. Daar staat tegenover dat de familie jou onderdak en eten biedt. Hoelang je op een plek blijft, hangt ervan af. Sommige boerderijen hebben een minimum aantal dagen en soms kan je ook maanden blijven. WWOOFen kan ik veel verschillende landen o.a. in Denemarken, Noorwegen, Uganda, Nieuw Zeeland en Costa Rica.

Formally called Working Weekends on Organic Farms, WWOOF came into being in Autumn 1971, in England, when a London secretary, Sue Coppard, recognised the need to provide access to the countryside for the weekend for people like herself who did not otherwise have the means or the opportunity, and who were keen to support the organic movement. Soon many more organic farmers and smallholders were willing to take people keen to work on this basis. When the demand for longer periods occurred, the name was changed to WILLING WORKERS ON ORGANIC FARMS. Since then, in recognition of the world wide nature of the organisation and the confusion caused by the word 'work' with migrant workers which WWOOFers are most definitely not, WWOOF now stands for WORLD WIDE OPPORTUNITIES on ORGANIC FARMS.

WWOOF UK developed quickly and the organisation adapted its systems to meet the needs of WWOOFers and hosts. It was flexible and adaptable and continues to benefit greatly from enthusiastic grassroots input and feedback and offers of help from members are actively encouraged. Now there are autonomous WWOOF organisations in many countries who all have their own individual ways of organising themselves but basically have similar membership charges, publish a host list and newsletters. Hosts in countries without a national group are listed by WWOOF Independents which is run in conjunction with WWOOF UK. WWOOF Independents' list is available via the internet or a book.

In 2000 the first International WWOOF conference was held with representatives from 15 countries. It was agreed to form the International WWOOF Association to try and bring about guidelines as to what is meant by being a WWOOFer, a WWOOF host and to go WWOOFing. Encouragement and support to emerging WWOOF organisations in developing countries is also an objective. In the last few years WWOOF Turkey, WWOOF Czech Republic, WWOOF Slovenia and WWOOF Mexico have all come into being. (bron: www.woof.org)

Ik wilde al lang voor een paar maanden alleen naar Zweden maar wist nooit helemaal hoe ik dat wilde regelen totdat ik van WWOOF hoorde. Ik vond het een leuk en interessant manier van reizen omdat ik geïnteresseerd was in het ecologisch verbouwen en natuurlijk in het Zweedse leven. Na lang in de brochure te hebben gekeken, heb ik ongeveer 6 boerderijen gemaild. Van een boerderij genaamd Rosenhill kreeg ik meteen antwoord en mocht ik in de lente komen.

'Rosenhills musterier och trädgård' ligt op Ekerö, een eiland in Mälaren, vlakbij Stockholm. Toen ik daar aankwam waren ze bezig met een grote verbouwing. Rosenhill is een plek met een paar dieren, een winkeltje, een appelboomgaard en een cafe. Verder verbouwen ze groenten die ze verkopen, maken ze hun eigen äpplemust, houden ze backluckeloppisar (rommelmarken), en organiseren ze feesten in de zomer. Omdat het nog vroeg in het jaar was, was ik de enige wwoofer en werd hartelijk ontvangen. Ik kreeg een eigen kamer in het huis en leefde en werkte met de familie mee. Elke dag kwamen er veel mensen uit de buurt om te helpen en na ongeveer een maand kwamen er ook andere WWOOFers.

Mijn drie maanden in Zweden bij Rosenhill was een van de mooiste dingen in mijn leven. Ik heb er zo van genoten en heb er ook zoveel geleerd. Ik had voor heel even het echte 'barnen i bullerbyn-leven'. Ik heb geleerd hoe ik een terras moet aanleggen, dat samenwerken met andere mensen best leuk kan zijn, dat tomaten kweken veel werk is, hoe je een tractor moet bestuderen, hoe ik heerlijk brood moet bakken, dat je moet genieten en stilstaan van het moment, wat voor planten en bomen er allemaal in het bos groeien en hoe ze eruit zien, de beginselen van het trompet spelen, hoe belangrijk het is om dingen goed op te meten, hoe een echte midsommer eruit ziet, hoeveel je van andere mensen kan leren en zo kan ik nog wel even doorgaan.

Kortom: wil je graag een goedkope reis maken, nieuwe dingen leren en leuke mensen en het land leren kennen, ga dan ook eens WWOOFen!

Voor meer informatie kijk op:

www.wwoof.org (algemene site)

www.wwoof.se

www.wwoof.dk

www.rosenhill.nu

Mariëlles kjempemorsomme vitser

Der var en dame der hver onsdag gik til lægen. Så en onsdag kom hun ikke til lægen. Det undrede lægen sig over. Onsdagen efter, da damer kom tilbage, spurgte lægen hende hvorfor hun ikke var kommet sidste onsdag.

Damen svarede:

"Fordi jeg var syg!"

De Scandinaviërs gaan op pad

**Houd 22 maart* vrij,
want we gaan een
nieuwe wereld verkennen!**

houd de site in de gaten:
nordom.nl

* datum onder voorbehoud

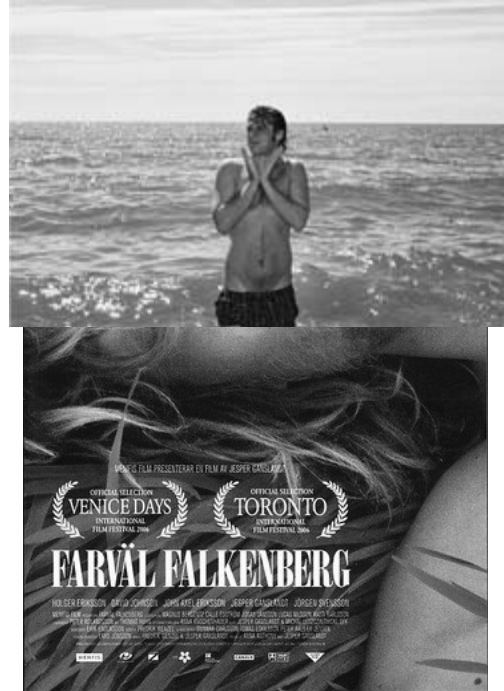
Filmrecensie Farväl Falkenberg

www.filmkrant.nl

Jesper Ganslandt maakte met *Falkenberg farewell* een magistraal drama over nog één zomer in het Zweedse kuststadje Falkenberg. De melancholieke film zaait droeve woorden over onbekommerde beelden.

Een moment, of het nu een seconde duurt of 24 uur, kan te mooi zijn om voorbij te gaan. En toch gebeurt dat altijd. Verzet is zinloos. En terwijl je ontzettend naar (opnieuw) zo'n moment, dag, seizoen of jaar of leven uitziet, weet je dat dit ongeduldige verlangen altijd zal plaatsmaken voor nostalgie. Uitzien wordt altijd terugkijken, de rugzak waarmee je naar de andere kant van de wereld was, moet vroeg of laat weer worden uitgepakt. Roman- of filmpersonages willen nog wel eens aan deze even banale als genadeloze wetmatigheden ontsnappen: zonder tijdmachine kan een film altijd nog achterwaarts lopen. In het uiterst realistische en daarom zo melancholieke *Falkenberg farewell* zijn dergelijke tovermiddelen niet voorhanden. De vijf vrienden die in Jesper Ganslandts magistrale regiedebuut centraal staan, beseffen dan ook hoe het leven aan hen ontglipt en hoe dat tot hun dood zal blijven gebeuren. Geen inzicht waar je bejaard voor hoeft te zijn: ook dertigers en twintigers hebben hun verleden om te koesteren en te aanbidden. Al is het maar een lange reis door de jungle, een skinnydip in zee, samen tegels verslepen of de tederheid waarmee je vriend ooit verf van je arm krabde.

"Voordat ik ga slapen en mijn ogen dichtdoe, zie ik alles weer voor me. Hoe het was, die zomer." Deze voice-over, die telkens weer droeve woorden zaait over

lome beelden van wuivend gras, zomaar een bloem, zonnenschijn in het water of een onbekommerd potje voetbal, zou door elk van de vijf vrienden ingesproken kunnen zijn. Maar natuurlijk hoort hij bij een van de twee jongens die van Ganslandt de meeste aandacht krijgen, en die vooral terugverlangen naar de tijd dat ze werkelijk samen waren - misschien zelfs één. De gedachte aan hoe het toen was maakt David wanhopig over hoe het nog kan zijn, en dat is eigenlijk de wanhoop die voortdurend door de film waart - ook wanneer er gelachen wordt, ook zonder voice-over en zonder de mijmerende gitaarpingeltjes die in films over voorbije zomers nou eenmaal verplicht zijn. Vermengd met close-ups van oude foto's en 8mm-filmpjes uit het kinderleven van de personages wordt elke scène iets tijdelijks, het (dankzij de schokkerige cameravoering bijna documentaire) nabeeld van iets dat niet meer bestaat. Zoiets als het afscheidspakket dat één van de (naar hun spelers vernoemde) personages per post van zijn vriend krijgt, vlak nadat deze zelfmoord heeft gepleegd. Af en toe werpt Ganslandt een blik op de

ouders van zijn helden. Een moeder die maar niet tot haar zoon kan doordringen en nog achter haar krant zit te peinzen als hij de deur uit is. Of een vader die alleen nog maar over het weer kan praten. En terwijl de jongens hun laatste zomer vieren met een paddoproeverij in het bos, kauwen de oudjes een voetbalwedstrijd na in het café. Is dat de toekomst die iedereen te wachten staat? Leef kort en dromend, zou je kunnen concluderen. Maar daarvoor is de film te mooi; ik verheug me er nu al op hem over veertig jaar opnieuw te bekijken.

Zweden/Denemarken, 2006
Productie: Anna Anthony
Regie: Jesper Ganslandt
Scenario: Jesper Ganslandt, Frederik Wenzel
Camera: Frederik Wenzel
Montage: Jesper Ganslandt, Michal Leszczykowski
Met: John Axel Eriksson, Holger Eriksson, David Johnson, Jesper Ganslandt, Jörgen Svensson
Kleur, 91 minuten
Te zien: vanaf 15 november

Scandinavische recepten

Pepparkaksrullårta med saffranscrème från Sverige

Ingredienser

4 ägg
2 dl strösocker
1 dl potatismjöl
2 tsk bakpulver
1 msk pepparkakskrydda

Fyllning:

500 g Kesella vanilj
1 påse saffran, 0,5 g

Gör så här

Sätt ugnen på 225°. Rör ihop Kesella och saffran till fyllningen. Lägg bakplåtspapper i en långpanna, ca 30 x 40 cm. Vispa ägg och socker poröst. Blanda potatismjöl, bakpulver och pepparkakskrydda. Rör ner det i smeten. Bred ut smeten i långpannan och grädda genast mitt i ugnen 5 – 7 min. Stjälp upp kakan på ett sockrat bakplåtspapper. Ta bort papperet som kakan gräddats på. Låt kallna. Bred fyllningen över kakan och rulla ihop, förvara i kyl. Skär i bitar före servering.

Kranskake fra Norge

Ingredienser:

500 g mandler
4 eggehviter
500 g melis

Eggehvitelasur:

½ eggehvite
75 g (1¼ dl) melis
ca. ½ ts sitronsajt eller romessens

Fremgangsmåte:

Skåld eventuelt halvparten av mandlene og la dem tørke en dag. Mal mandlene. Sikt inn melis og bland det inn sammen med ca. 4 eggehviter til

deigen blir passe fast. La deigen ligge til neste dag. Trill deigen ut til fingertykke pølser, eller mal den i en kjøttkvern med egnet hullskive. Smør kransekakeformene med olje, strø med semulegryn eller mel og fyll dem med pølsene. Sett kransekakeformene på stekeplater og stek dem ved 200 °C i 10 minutter. Vent med å ta ringene ut av formene til de er helt kalde. Dunk formene lett i bordet, så løsner de lett. Fyll et papirkremmerhus med eggehvitglasur og sprøyt siksak-mønster på hver ring etter hvert som kaken settes sammen. Kransekake kan med fordel fryses for å bli seig.

Fastelavnoller med remonce fra Danmark

Ingredienser

<i>Dej</i>	<i>Remonce</i>	<i>Fyld</i>	<i>Pynt</i>
100 g. Margarine	50 g. Margarine	1 æg	Glasur af flormelis
1 dl. Mælk	50 g. Sukker	1 spsk. Maizena	kakaopulver og
¾ pk. (37,5 g) gær	½ spsk. Mel	2 spsk. Sukker	varmt vand
2 spsk. Sukker		2 ½ dl. Mælk	
½ tsk. Salt		2 tsk. vanilla	

1 æg

250 g. Hvedemel

Remonce:

Margarinen (der skal helst være lidt blød) blandes sammen med sukker og mel.

Kagecreme:

Æg, maizena, sukker og mælk blandes sammen i en gryde, opvarmes 3-4 min (piskes under opvarmning) og smages til med vanille.

Dej:

Margarinen smeltes og gæres smuldres i. (håndlun) Tilsæt sukker, salt, æg og halvdelen af melet. Tilsæt mel til dejen ikke klitrer mere Lad dejen hæver 15 min. tildækket

Rul dejen ud til en firkant (ca. 30 x 30 cm) Firkanten deles i 16 lige store dele På hvert dejstykke anbringes 1 tsk. remonce og dejstykket lukkes godt sammen om remoncen og anbringes på en plade på bagepapir med lukningen nedad og trykkes let flade. Hæver ca. 15 min.

Tyk derefter et hul ned i hver bolle med tommelfingeren og heri fyldes en tsk. kagecreme og pensles med æg.

Bollerne bages ca. 12 minutter ved 210 grader.
Efter afkøling pyntes bollerne med glasur

Colofon

Bestuur collegejaar 2007-2008:

Diederik Masure (voorzitter – diederik@nordom.nl)
Melanie Augustinus (bestuurslid – melanie@nordom.nl)
Lisa van den Dool (bestuurslid – lisa@nordom.nl)
Mariëlle van Heerdt (secretaris – marielle@nordom.nl)
Emma Klaassen (pr en communicatie – emma@nordom.nl)
Nicolette van Neer (bestuurslid – nicolette@nordom.nl)
Truuske Smits (hoofdredacteur – truuske@nordom.nl)
Rozemarijn Vervoort (activiteiten – rozemarijn@nordom.nl)
Djoeke Wentink (webredacteur – djoeke@nordom.nl)
Lars Zwemmer (penningmeester – lars@nordom.nl)

Postadres:

Studievereniging Nordom
Universiteit van Amsterdam
Spuistraat 134, 6e etage
1012 VB Amsterdam
Nordom on-line:

homepage: www.nordom.nl

e-mail: info@nordom.nl

Hyves: nordom.hyves.nl

Aan dit nummer werkten mee:

Melanie Augustinus
Anders Bay
Lisa van den Dool
An Duits
Mariëlle van Heerdt
Jorinde Hettich
Emma Klaassen
Diederik Masure
Nicolette van Neer
Susanne Oosterveen
Truuske Smits
Rozemarijn Vervoort
Djoeke Wentink
Lars Zwemmer

Volgende uitgave:

Het volgende nummer komt waarschijnlijk in het voorjaar uit. We zijn blij met alle kopij. Stuur alles wat je kwijt wil naar de redactie, blad@nordom.nl, of desnoods via de gewone post naar het Nordom-adres (zie hierboven) of deponeer je bijdrage in het Nordom-postvakje op de 6e verdieping in het P.C. Hoofthuis.